

органів державної влади й органів місцевого самоврядування, їх службових і посадових осіб. Тобто зміст принципу верховенства закону означає його вищу юридичну силу щодо всіх інших нормативно-правових актів та інших джерел права (правових звичаїв, правових договорів, правових прецедентів тощо), а також важливість для системи нормотворчої та правозастосовної діяльності.

З огляду на те, що закони, як акти позитивного права, мають свою юридичну ієрархію, принцип верховенства закону з утвердженням конституціоналізму наприкінці XVIII – початку XIX століття трансформувався в принцип верховенства конституції як основного закону для національної правової системи більшості держав.

Тож на даний момент принцип верховенства конституції потрібно розглядати як визнання її норм у системі законодавства та найвищої юридичної сили безпосередньо самої Конституції України.

З вищесказаного можна дійти висновку, що конституція держави займає особливе місце в правовій системі держави. Вона є основним законом для суспільства та держави і має верховенство на всій території країни, визнається народом та регулює основоположні відносини в суспільстві: закріплює основи конституційного ладу, права та свободи людини, відносини особи, влади і права.

Одержано 21.04.2017

УДК 342.1:316.7

Віталій Олегович Найда,

курсант 1 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: ст. викладач кафедри Безуса Ю. О.

ТОТАЛІТАРНА ДЕРЖАВА ТА НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА: ПРОБЛЕМА ВЗАЄМВІДНОСИН

Протягом майже всього XX ст. національна культура зазнавала найвідчутніших втрат і деформацій внаслідок панування тоталітарних режимів. Тоталітаризм, особливо в першій половині XX століття, був притаманний не лише окремим країнам і культурам – він став складовою людської психології та свідомості. Сьогодні тоталітарний політичний режим притаманний такій державі, як КНДР, а окремі його аспекти знаходять своє втілення у сучасній Російській Федерації (частковий авторитаризм, самоізоляція, існування цензури тощо). Саме в цьому і полягає актуальність даної теми.

Важливою є проблема сутності тоталітаризму. Тоталітарною є така політична система, в якій існує жорсткий контроль влади над усіма сферами життєдіяльності суспільства, а також над кожною особистістю; панує одна ідеологія і політична партія. Національна культура – це сукупність матеріальних і духовних цінностей нації; її джерелом є діяльність людини, заснована на самовираженні, накопиченні навичок і пов'язана з етномовними особливостями.

У дослідженні був проаналізований стан національної культури та зроблений порівняльний аналіз таких тоталітарних держав, як нацистська Німеччина, фашистська Італія та СРСР.

Одразу після більшовицької революції було створено цензуру, заборонено політичні партії, національні та культурні об'єднання, що не стояли на комуністичних позиціях. З країни змушений був емігрувати цвіт національно свідомої інтелігенції.

ХІІ з'їздом РКП(б) у квітні 1923 року була започаткована політика коренізації головною метою якої був не стільки розвиток національних культур, як збільшення впливу й укріплення радянської влади шляхом формування у місцевого населення довіри до неї. Література і мистецтво у цей час досягли значних успіхів завдяки таким діячам, як М. Хвильовий, М. Зеров, Г. Косинка, Л. Курбас та ін. І вже у 1933 р. Сталін назвав місцевий націоналізм основною загрозою для єдності Радянського Союзу. Прийняттям постанови «Про перебудову літературно-художніх організацій» (1932) більшовицька партія взяла національну творчість під свій жорсткий контроль.

Подібно до СРСР, національна культура в нацистській Німеччині в 30–40-х роках також підпорядковувалась тотальному контролю з боку влади та держави. Але, на відміну від комунізму, в культурній політиці нацизму пріоритет віддавався головним чином традиціям нації, доленосності арійської раси.

Національна німецька культура всіляко пропагувалась. Але ставлення до культури інших народів було негативним. До того, що належало першочерговому викоріненню, нацисти віднесли єврейську та негритянську культуру (зокрема джазову музику). «Щоб знищити націю, треба знищити її культуру...», – писав Гітлер в «Mein Kampf».

Політика контролю над національною культурою у фашистській Італії ніколи не була настільки всеохоплюючою, як в Німеччині або в СРСР. Наслідком обмеженості контролю став той факт, що в епоху фашизму в Італії виникали твори мистецтва, відносно незалежні від впливу фашизму і створювали основу для подальшого розвитку національної італійської культури. Так, зокрема, італійська кінематографія кінця 1930-х – початку 1940-х років стала основою для формування в перші повоєнні роки прославленого італійського неореалізму.

Друга світова війна поклала край нацистському режиму в Німеччині та фашистському в Італії. У СРСР агонія тоталітарної влади затягнулася ще на довгі роки, а все талановите, що було створене в радянській культурі за повоєнний час, виникло не завдяки, а всупереч тоталітаризму.

У післявоєнний період у СРСР створювалися кіноповісті О. Довженка, вірші В. Сосюри, що влада називала проявами «буржуазного націоналізму».

З викриттям «культу особи Сталіна» і початком так званої «відлиги» настав період змін. На хвилі загальної лібералізації суспільства відроджувалося національно-духовне життя. «Хрущовська культурна відлига» мала обмежений характер, бо в основному режим залишався тоталітарним. Але кінець 60-тих

років – час розквіту творчості «шестидесятників» Л. Костенко, В. Симоненка, А. Горської, які розвивали саме українську національну культуру.

Культурницьку течію руху шістдесятників, доповнивши її політичною, продовжували в підпіллі та таборах письменники дисиденти. Ідею відродження національної культури відстоювали Є. Сверстюк, В. Мороз, М. Осадчий та І. Дзюба.

Основні висновки щодо взаємовідносин національної культури і тоталітарного режиму в досліджуваних державах можна викласти у наступних положеннях:

- національна культура знаходиться під контролем режиму;
- тоталітарна держава може стимулювати або гальмувати розвиток національної культури для досягнення певних економічних або політичних цілей. Як приклад, політика коренізації, яка проводилася в 20–30-х рр. ХХ ст. в СРСР.
- у тоталітарному суспільстві виникає вороже ставлення до культур інших народів або окремих соціальних груп, які є ідеологічними супротивниками. Наприклад, ставлення до буржуазної культури в СРСР, до єврейської в Німеччині).
- як правило, пріоритет в тоталітарних державах віддається або соціальним питанням (пролетарська культура СРСР), або традиціям нації (арійська культура в нацистській Німеччині).

Отже, у різних тоталітарних режимах були свої особливості щодо ставлення до національних культур. Загальною метою цих режимів було встановлення цілковитого контролю над суспільством.

Одержано 21.04.2017

УДК 351.74(477)

Віктор Олександрович Лук'янов,

курсант 2 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Кріщак І. В.

НОВА ПАТРУЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Соціологічні дослідження свідчать про підвищення рівня довіри громадян до нової поліції. При цьому громадськість вказує на високий рівень виконання своїх обов'язків патрульними поліцейськими, дотримання законності та бажання змінити нашу країну на краще. Крім того, люди відзначають: дотримання патрульними правил поліцейської етики, ввічливість у спілкуванні з громадянами, патріотизм, людяність. Ці та інші професійні якості поліцейського вирізняють нову поліцію від старої міліції. Поряд з тим, в патрульній службі Національної поліції України є насущні проблеми, що потребують свого вирішення.